

slet ikke er Tilfældet. Jeg troer tværtimod, at de souveraine Konger have været i deres fulde og gode Ret i det, de have foretaget med Hensyn til disse Skatteprivilegier, og jeg troer derfor ogsaa, at den nuværende Lovgivning er i sin gode Ret og slet ikke forseer sig imod Retfærdigheden ved at affkaffe denne det privilegerede Hartorns sidste Skattelettelse imod en passende og billig Erstatning.

Wessely: Der er i Anledning af nærværende Lovudkast blevet anført, at det ikke var stemmende med Retfærdigheden, at Regjeringen ved at fremlægge det ikke havde taget Hensyn til den Retfærdighed, som bør staa klart for Die for enhver Regjering, og at Regjeringens oprindelige Forslag, som vel afveg Noget fra Retfærdigheden, er bleven end mere afvigende fra denne Retfærdighed ved den Form, som Lovforslaget har faaet i Folkethinget. Det forekommer mig, at, naar man vil fremsætte en saadan Betragtning med Hensyn til Lovudkastet, og, naar man tillige opstiller de Grunde, som bevæge de enkelte Medlemmer til at stemme for Lovforslaget, uagtet de have den for antydede Mening om selve Lovforslaget, da maatte man dog bevise, at det var muligt for Regjeringen at tage andre Hensyn end dem, som ogsaa bevæge de enkelte Landstingsmænd. Thi, naar det ærede Thing vil erindre de Grunde, som have bevæget den anden Deputerede for første District (Treschow) til at stemme for Lovforslaget, da vil man finde, at det var, fordi han, uagtet han ikke fandt, at Lovudkastet var retfærdigt, dog troede det nødvendigt af Hensyn til hele Landet, af Hensyn til det Gavnlige, der kunde være ved, at dette Spørgsmaal nu endelig blev afgjort, og af Hensyn til, at ikke alle Godseiere kunde opoffre det, som de muligvis kunde komme til at opoffre, hvis dette Lovforslag nu ikke gik igjennem. Det var af disse Grunde, at den ærede Landstingsmand stemte for Lovforslaget. Nu forekommer det mig dog, at man ikke kan forlange af Regjeringen, at den blot skal tage Hensyn til den strenge Retfærdighed og aldeles ikke tage Hensyn til hvad der er muligt for den i de enkelte Tilfælde at sætte igjennem. Dersom det er Pligt for den enkelte Landstingsmand at stemme saaledes, som han stemmer, fordi det

efter hans Overbeviisning er stemmende med Landets Vel, forekommer det mig, at man ogsaa maa indrømme, at Regjeringen har den samme Pligt til ikke blot at see hen til, hvad der er abstract retfærdigt, — selv om man havde Ret i en saadan Paastand, — men ogsaa til, hvad der er gavnligt for hele Landet, hvad der er hensigtsmæssigt for hele Landet og hvad der er gjørligt for selve Regjeringen at sætte igjennem saavel i det ene Thing som i det andet (Regget godt!). Der forekommer mig at være en Modsigelse i, at den enkelte Landstingsmand vil paaberaabe sig, som Grund for sin Afstemning, at han seer hen til de concrete Omstændigheder, og at Regjeringen ikke skal see hen dertil, men blot tænke sig et abstract Billede, svævende i Luften, af hvorledes Retfærdigheden der seer ud.

Stampe: Jeg vilde blot tillade mig at udtale de to Ord, at, da nærværende Lov efter min inderste Overbeviisning, som jeg nodig tilfidesætter af andre Hensyn, ikke er retfærdig og ikke kan kaldes en Lov om Udjevningen af Forskjellen mellem det privilegerede og uprivilegerede Hartorn, da denne Forskjel fremdeles vedbliver at eksistere, saa kan jeg ikke give min Stemme for Loven, men vil, da vel Thingets øvrige Medlemmer saa godt som eenstemmigt ville erklære sig for, at det med Hensyn til Omstændighederne er af Bigtighed, at Loven udkommer, dog ikke heller erklære mig imod den, men vil afholde mig fra at give min Stemme.

H. N. Hansen: Naar man hører saa vægtige Stemmer reise sig for, at denne Lov, som vi ere isærd med at votere, ikke ganske skulde have fyldestgjort Retfærdighedens Fordringer, da kan det vistnok være noget betænkeligt for Enhver, der har Sæde i denne Sal, at komme paa det Nene med, hvorledes han skal afgive sin Stemme, især naar han er gjennemtrængt af den Følelse, at han kun vil stemme for hvad der er retfærdigt for Samfundet i det Hele saavel som for ethvert enkelt Medlem i Samfundet. Men jeg troer dog, at de høistærede Medlemmer, som gjøre saa strenge Fordringer, at de formene, at Retfærdigheden skulde være tilfidesat ved den Afgjørelse, som denne Lov foreskriver, maastee fremhave